

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Biesbosch Spui	1-319 1-319	Langs de Zwarte Waterallee verzezen vanaf 1968 twee omvangrijke complexen met galerijwoningen in twee keer twee haaks op elkaar staande volumes met galerijflats, een project van de woningbouwvereniging AZCW. In deze inventarisatie zijn alleen de grote kunstwerken opgenomen, die op de naar de Zwarte Waterallee gerichte kopgevels zijn aangebracht. Het zijn karakteristieke voorbeelden van monumentale wandkunst uit het tweede kwart van de 20 ^{ste} eeuw.	■
			Zie hierboven.	
	Botlek	56	Op een gevel van de school het "Stroomdal", een fusieschool uit de vroege jaren '80 bevindt zich een vermoedelijk uit de 1970 daterende sgraffito met spelende jeugd en enige religieuze symboliek, uitgevoerd door Jan Gierfeld in opdracht van pcbs De Delta, in het kader van de 1 procentregeling. . , gesigneerd door Jan Gierfeld. Goed en gaaf voorbeeld van monumentale wandkunst uit de wederopbouwperiode, gemaakt door vooraanstaand kunstenaar. Dit is één van de weinig voorbeelden van wandkunst van Gierfeld, die voornamelijk tekende, schilderde en aquarelleerde.	■

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Dobbe	70-74	Aan het kruispunt van de drukke Rijnlaan en Zwarte Waterallee sterk in het oog vallend kantoorgebouw, naar ontwerp van de Amsterdamse architect F.J. van Gool. Deze architect gaf met zijn ontwerpen een reactie op de in zijn ogen ziellose architectuur van de naoorlogse schaalvergroting. Eén van zijn belangrijkste uitgangspunten is dat een gebouw ook 'kunst' moet vertegenwoordigen, met een eigen karakter. Dit kantoorgebouw uit 1978-1980 wordt onder meer gekenmerkt door de bekleding met betonpanelen, de in de zijgevels omknikkende vensterstrips en een markante waterafvoer die vanaf het dak via een open gleuf langs de gevel naar beneden voert. Het kantoor is door de omvang en de vormgeving een landmarkt in zijn omgeving en een goed voorbeeld van de speelse, structuralistische architectuur van deze landelijk bekende architect.	
	Eemlaan Beerze Gender Scheldelaan Dommel	2-52 1-19, 2-20 1-27, 2-28 2-20 1-31	Het complex zogenaamde visserswoningen werd rond 1970 gebouwd door woningbouwvereniging Beter Wonen, naar ontwerp van de Zwolse architect A.A.M. Lankforst. Het bestaat uit vier groepen van 25 geschakelde woningen, van elkaar gescheiden door een kruisvormige weg, die niet voor gemotoriseerd verkeer toegankelijk is, maar ruim baan biedt voor voetgangers en spelende jeugd, alles in een ruim groen kader. Hierin is invloed van de moderne Scandinavische stedenbouw zichtbaar, terwijl ook de woningtypologie en de vormgeving die invloed vertoont. De vorm van de woningen, met afzonderlijke flauw hellende zadeldaken en de houten voorgevels doet denken aan die van vissershuisen uit het hoge noorden. Het complex is van belang als typische vroege jaren '70 reactie op de eentonige rijtjeswoningen met doorzonkamers en de etagebouw, die tot ver in de jaren zestig gangbaar was.	
	Engelsmanplaat Huibertplaat Bosplaat Rottumerplaat	1-115 1-115 1-115 1-55	Appartementencomplex De Dobbe (de "terrasflats"), dankt zijn naam aan de grote vijver, waaraan het parkachtige terrein grenst. Het ontwerp van de bekende architect Groosman uit 1973-1974 is zeer opmerkelijk en is een voorbeeld van de nieuwe ideeën over gestapelde woningbouw in die periode. De drie massale (en één kleinere), lusvormige appartementenblokken liggen haaks op de vijver en grenzen aan fraai ingerichte parkstructuren met waterpartijen, die het geheel een luxe en groene uitstraling geven. De binnenterreinen bieden entrees en parkeerruimtes. Er bestaat een nauwe samenhang tussen wonen en omgeving en ook hierin is Scandinavische invloed te bespeuren. Experimenteel was het gebruikte gietbouwsysteem. De zorgvuldig ontworpen flats met hun grote ver overstekende en verspringende balkons zijn een opmerkelijke verschijning in de wijk.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Gouwe	1	<p>Markant, in modernistische trant vormgegeven bedrijfsgebouw (een kantoor met showroom), rond 1967-1968 gebouwd voor de firma NV Aberson en Zn, in- en verkoopkantoor voor bouwmaterialen. Het pand, vermoedelijk een ontwerp van architect B.O. van den Berg, bestaat uit verschillende rechthoekige bouwdelen van verschillende hoogte, die om speelse wijzen in elkaar zijn geschoven en daarmee een opmerkelijke compositie vormen met verschillende gezichten. Daarmee werd ingespeeld op de ligging aan verschillende straten. Het gebouw is zorgvuldig ontworpen met luxe materialen en valt op door de contrasten tussen de gesloten bakstenen gevels en de bijna transparante glazen wanden. Het pand heeft in het recente verleden wijzigingen ondergaan aan hoofvorm en detaillering.</p>	
	Grote Kreek Zandkreek Molenkreek Mosselkreek Schelpkreek	1-27 1-31 1-27 1-25 1-26	<p>De zogeheten 'koepelwoningen' van architect Benno Stegeman staan in het centrale deel van de wijk (Krekenbuurt). Het woonbuurtje is een goed voorbeeld is van de stedenbouwkundige uitgangspunten in de jaren 1970. De plattegronden bestaan in de Krekenbuurt uit geschakelde kwadranten die verschillend zijn gecombineerd: van intieme hofjes tot vrijstaande woningen aan de straat. De koepelwoningen danken hun naam aan de karakteristieke witte lichtkoepels. Ze zijn in 1972 i.o.v. de N.V. Bouwbureau voor Bedrijven en Instellingen vanuit één plan ontworpen door architect Benno Stegeman uit Rotterdam (tezamen met de donjonachtige woningen aan de Zuidkreek, zie hieronder). Goed voorbeeld van experimentele en vernieuwende woonhuisarchitectuur uit de jaren '70, met kenmerken van het structuralisme. Architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van belang. Typologische zeldzaamheid.</p>	 (GM)
	Zie hierboven (koepelwoningen, Benno Stegeman)			

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Helderlichtsteeg	148	<p>Boerderij Helderlicht bleef bij de aanleg van de Aa-landen gespaard en ligt aan de rand van het centrale park. De uit circa 1840 daterende T-boerderij heeft een rechthoekig tweelaags voorhuis met een met pannen gedekt schilddak en een voormalig bedrijfsgebouwtje aan de achterzijde. Tegen de rechter zijgevel sluit een bouwdeel met een zadeldak aan. Rechts achter een schuur. De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft een gave detaillering met vensters met schuiframen. Een tijdlang was er in de boerderij een dierenartsenpraktijk gevestigd. De boerderij is binnen de Aa-landen een zeldzame verwijzing naar de prestedelijke, agrarische, periode van de wijk en heeft dan ook zeldzaamheidswaarde. Ook als gaaf voorbeeld van een historische T-boerderij uit het midden van de 19de eeuw is er sprake van architectuurhistorische waarde.</p>	
	Scheldelaan	141	<p>Forse Gereformeerde kerk "De Hoeksteen", in 1982-1983 gebouwd in de noordwesthoek van de Aa-landen, op een prominente plaats aan de Scheldelaan. Sinds 2005 onderdeel van een protestante gemeente, samen met de hervormde Sionskerk. De Hoeksteen is een opvallend bakstenen gebouw met een expressieve hoofd- en kapvorm, grote hellende daken en een schuin afgeknotte toren. In de gevels bevinden zich uit smalle raamstroken samengestelde vensterpartijen. Het hoekige, deels organische karakter is typerend voor de kerkbouw in de periode rond 1980. Door de bijzondere architectuur en de ligging op een ruim, parkachtig ingericht kavel is de kerk in zijn omgeving een blikvanger. Architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van belang. Tevens is er sprake van enige zeldzaamheidswaarde.</p>	
	Scheldelaan 26-76 Geleen 2-112 Raam 1-45 Roer 2-46 Niers 1-53 Geul 2-54 Waallaan 15-33 Amer 15-65	26-76 2-112 1-45 2-46 1-53 2-54 15-33 15-65	<p>Dit project van woningbouwvereniging Samenwerking ontstond rond 1972 ten noorden van de Visserswoningen en bestaat uit 238 woningen, naar ontwerp van architect P. Bultstra, geschakeld in S-vormige linten rond langwerpige binnenhoven. Zo ontstond een bijzonder stedenbouwkundig patroon, waarbij de op de binnenterreinen gelegen woningen via insteekstraten en binnenpleinen bereikbaar zijn. Optimale privacy werd hier gecombineerd met gemeenschappelijke groene binnengebieden. Er werden zes woningtypen gerealiseerd, voor kleine en grote gezinnen, bejaarden, alleenstaanden en mindervaliden. Daardoor kregen de woningblokken een gevarieerd karakter. De sobere architectuur is opvallend door de speelse schakelingen van bouwmassa's van één en twee bouwlagen. De plattedaken leverden het complex de naam "Jeruzalem".</p>	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Zuidkreek Rietkreek	1-6 1-7	<p>Zes met garages gecombineerde “tentdakwoningen” staan in de oksel van de Merwedelaan en het Volkerak (Krekenbuurt). Een tweede groep van zeven staat ten zuiden van de Dollard, in dezelfde buurt. Ze maken deel uit van een stedenbouwkundig plan met intieme woonbuurtjes. De plattegronden bestaan hier uit geschakelde kwadranten die verschillend zijn gecombineerd: van intieme hofjes – waaronder de zogeheten ‘koepelwoningen’ – tot de hier bedoelde vrijstaande woningen langs de rand van de krekenbuurt. De woningen hebben een markante en haast donjonachtige hoofdvorm. Ze zijn in 1972 i.o.v. de N.V. Bouwbureau voor Bedrijven en Instellingen vanuit één plan ontworpen door architect Benno Stegeman uit Rotterdam (tezamen met de ‘koepelwoningen’, zie hierboven). Architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van belang. Typologische <u>zeldzaamheid</u>.</p>	 GM
	Zwarte Waterallee	25	<p>Dit voormalige kantoor van het Regionaal Ziekenfonds Zwolle is in 1976-1977 in twee fasen gebouwd en bestaat uit een constructie in staal en beton. Het ontwerp is geleverd door het Architectenburo Kristen en Oord b.n.a. uit Kampen. Vooral de door nismotieven gekenmerkte gevelbekleding geeft aan het gebouw een zeer opmerkelijk karakter en maakt het tot een markant voorbeeld van moderne kantoorarchitectuur. Het uit 1977 daterende beplantingsschema van de bijbehorende tuin is van de hand van het bekende Tuinarchitectenburo Mien Ruys e.a. te Amsterdam. Architectuurhistorische waarde.</p>	